

Christian Nissen Spangshus

Christian Nissen

og

Mette Madsen

med deres forfædre og efterkommere

Eller: Omrids af en sønderjysk Nissen-slægts historie gennem 200 år og dens forening i Midtjylland med en Madsen-slægt

Tillæg:

Navnet Wenzel

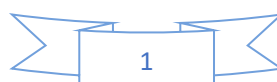
Navnet Lautrup

Plejebørn og adoptivbørn

En Nissen-slægts og en Madsen-slægts
forgreninger

Del 1-2

Holstebro 2020

Del 2

Tillæg:

Navnet Wenzel

Navnet Lautrup

Plejebørn og adoptivbørn

En Nissen-slægts og en Madsen-slægts forgreninger

Kilder og litteratur

Navnet Wenzel

Navnet Wenzel er en germansk version af det slaviske (tjekkiske) navn Václav. Det findes i adskillige lande i forskellige variationer: Wenzel, Wentzel, Ventzel, Venzel, Vensel, Vencel m.fl.

Navnets direkte relevans til Nissen-familie vedrører én af min mors fætre, der hed Wenzel Nissen (f.1904). Han var (næsten sikkert) opkaldt efter sin morfar, der hed Wenzel Sørensen (f.1828). Wenzel Nissens far var Karl Antonius Nissen (1867-1937), der således var min grandonkel på min mors side. Det var via Karl Antonius' hustru, Bodil Marie Laurine f. Sørensen (1869-1945), at navnet Wenzel kom ind i familien. Karl Antonius var født i Gødsvang, Tistrup sogn. Han flyttede med sine forældre og søskende til Tarp ved Ølgod. Her var de den 1.febr. 1870 ved folketællingen: Forældrene (Hans Hansen Nissen og Anne Kirstine Sørensen) med børnene: Josine, Marie, Peder, Christian, Hans Peder, Johan, Andreas, Thomas og Karl Antonius.

Mellem Hans Hansen Nissens ejendom og nabogården (formentlig) nævnes en familie med 1 person: Kristine Sophie Venzel, en enke på 64 år.

Det viste sig ved en nærmere undersøgelse, at Kristine (Christine) tidligere (1860) var registreret på nabogården som hustru til Johannes Schmidt og senere (1880) på samme gård, der nu ejedes af hendes søn, Ludvig Hatting, og hvor hun var på aftægt. Men det vækker naturligt nok ens nysgerrighed, når et så relativt sjældent navn optræder både med relation til en gård i sognet, samtidig med at man ved, at en af børnene på nabogården i Tarp, Karl Antonius, senere gav sin søn navnet Wenzel. De to familier og aftægtskonen må i hvert fald have kendt hinanden godt. Om der har været et tættere forhold, ved man jo ikke.

I min grandfætter, Wenzel Nissens tilfælde bruges navnet som fornavn, også længere tilbage i tiden. Førnævnte Wenzel Sørensens mormor hed Kirsten Wentzelsdatter og hendes far Wenzel Gierlufsen (f.1731). Dennes far igen hed Gierluf Wenzelsen (1705-1745). Hans far har derfor båret fornavnet Wenzel og har levet i 2.halvdel af 1600-tallet.

Den anden slægt har brugt Wenzel/Wentzel som efternavn. Førnævnte Christine Sophie Wenzel (f. 1805) var datter af Hans Wenzel (1777-1824). Hans Wenzel havde navnet efter sin far: Rasmus Hansen Wentzel (f.1738), gift med Karen Kiøge (f.1750). Udover Hans havde Rasmus Wentzel 5 børn: Anne Helene Sophie (f.1779), Adolphine Helene (1781-1785), Gerhard (1782-1783), Jens Adolph (f.1782) og Adolphine Helene Wentzel (f.1786). Af disse var Gerhard og Jens Adolph tvillinger.

Ovennævnte Hans Wenzel var gift to gange. I ægteskabet med Frideriche Jensine Nimb var der to børn: Christine Sophie Wenzel og Carl Adolph Wentzel (f. 1809). I Hans Wenzels ægteskab med Mette Kirstine Gørtzen var det ét barn: Rasmine Andrea Wentzel (1803-1892).

Christine Sophie Wenzel var gift to gange, først med Jørgen Hatting (1803-1836), vielse i 1829. Derefter blev hun i 1837 gift med Johannes Gordon Schmidt (1803-1862). Dennes mellemnavn stammede fra hans mor, Mary Ogilvy, der var fra Skotland. Christine antog efternavnet Schmidt. Der var 2 børn i ægteskabet med Hatting: Marie Christine Jensine (f.1833) og Ludvig Hans Jørgen Hatting (1835-1911). Jeg kan ikke se, at navnet Wenzel er videreført i de senere slægtled.

Christine Sophie Wenzel var født, døbt og konfirmeret i København (Trinitatis sogn). Hun blev viet til Jørgen Hatting i Skælskør og de to børn blev begge født der. Også ægteskabet med Johannes Schmidt blev indgået i Skælskør.

Ved folketællingen i 1840 boede hun i Skælskør sammen med Johannes Schmidt og børnene Marie og Ludvig Hans Jørgen (her kaldet Jørgen). Desuden blev der registreret en datter mere, den 3-årige Caroline Holm, det har måske været en plejedatter. Endelig var der i husstanden Frederikke Wentzel (58 år og enke), dvs. Christines mor.

Mellem 1850 og 1855 er familien flyttet til landsbyen Tarp ved Ølgod.

Ved tællingen i 1855 er Christine Sophie bosat på en gård i Nørtarp (Nørre Tarp?) sammen med sin mand Johannes Schmidt og sønnen Ludvig.

De samme oplysninger fremgår af tællingen i 1860.

Ved folketællingen i 1870 har Ludvig Hatting overtaget gården efter Johannes Schmidts død (1862). I øvrigt var der i husstanden hans kone: Cecilie Christensen (1834-1911) og børnene Kristine (1865-), Dorothea (1866-) og Johannes (1868-). Datteren Marie fødtes først i 1872.

Her i 1870 er der ved tællingen (se også ovenfor) registreret en selvstændig familie, der består af 1 person, nemlig: Kristine Sophie Venzel som en 64-årig enke og aftægtsnyder. Denne indførelse er foretaget adskilt fra Ludvigs ejendom, men før familien Hans Hansen Nissens gård. Der må være tale om en særskilt aftægtsbolig.

Efter de undersøgelser jeg nu har foretaget, ser det ud til, at der vedrørende Tarp er tale om en tilfældighed, og at drejer sig om to slægter med navnet Wenzel/Wentzel, hhv. som fornavn og efternavn.

Efter 1870: I 1872 (13.9.) var Christine Sophie, f. Venzel, af Nørre Tarp fadder ved sin sønne-datters dåb: Marie Christense Hansine Hatting i Ølgod kirke.

I 1880 var hun som nævnt på aftægt hos sønnen Ludvig. Familien Nissen var da rejst fra sognet (til Arnborg). I 1890 er Christine Sophie stadig på aftægt hos sønnen Ludvig Hatting i Tarp.

I 1901 noteres i folketællingen, at flg. personer bor på gården i Tarp: Ludvig Hatting, hustruen Cecilie Hatting og datteren Marie Christense Hansine. Christine Sophie Schmidt, f. Wenzel, nævnes ikke mere.

I kirkebogen for Ølgod nævnes hun ikke under døde fra 1890-1905.

Der er en anden Ventzel-familie, som jeg og Wenzel Nissen meget langt ude er tilknyttet. Idet vi tager udgangspunkt i Anna Ventzelsen, der var på alder med Wenzel Nissen, og som havde tilknytning til Arne Skov Madsen (1919-1967) (min 2. fætter), så ser hendes direkte anelinie sådan ud: Anna Ventzelsen (1910-1977), far: Jens Lorentzen Ventzelsen (1865-1946), far: Ventzel Hansen Ventzelsen (1820-1920), mor: Maren Wenzelsdatter Warthoe (1782-1824), far: Wentzel Sørensen Warthoe (1747-1814); denne var ejer af en del af gården Varho / Warthoe, der var en tidligere hovedgård i Gørding sogn.

Denne undersøgelse har således for mit vedkommende kun haft relevans for min grandfætters familie på hans mors side, men jeg håber, at den kan være af interesse for andre, der beskæftiger sig med en Wenzel-slægts historie.

Navnet Lautrup

Navnet Lautrup, også skrevet Loutrup/Lovtrup, der er et efternavn, kom ind i familien Nissen via gårdejer Johann Lautrup i Havsted, Ravsted sogn. Hos denne og hans hustru Sinnet Maria, f. Petersen (1779-1862), var min oldemor Anna Kirstine Sørensen og dennes søster Maria Kirstine Sørensen plejebørn ifølge folketællingen for Ravsted sogn i 1840. Deres mor, Johanne Matzdatter, døde i 1828, da pigerne var hhv. 2 og knap 4 år.

I 1845 boede Hans Hansen Nissen med sin 19-årige hustru Anna Kirstine på deres gård i Havsted (de var blevet gift året før). Vi kan se, at følgende samtidig boede på gården: Hustruens søster, Maria Kirstine; pigernes plejefader, Johann Lautrup (63 år); plejemoderen, Sinnet Maria Petersen (65 år); en tjenestekarl, Christian Jensen.

I 1860 boede på den samme gård ægteparret Nissen med 7 børn, hvorunder Johan Lovtrup Nissen, en plejesøn: Julius Peter Jensen, samt Sinnet Marie Lovtrup, f. Petersen, aftægtskone og enke, 81 år. Desuden en distriktsskolelærer ved navn Andreas Madsen Nissen Holm samt en tjenestepige og en tjenestekarl. Sinnet Marie døde i Havsted 1862.

Sinnet Maries mand, Johann Pedersen Lautrup (1782-1848) var født i Vellerup, Agerskov sogn, Haderslev amt som søn af Jens Lautrup (1735-1820), født og død i Vellerup, Agerskov sogn, hvor han foruden gårdmand også var sognefoged. Jens' far var Peder Pedersen Lautrup (1701-1776). Hans far hed også Peder Pedersøn Lautrup (1658-1747) og han var som sønnesønnen gårdmand i Vellerup og sognefoged i Agerskov. Hans forældre var Peder Nissen (ca.1633-1700) (gårdmand i Heds, Bylderup sogn, Tønder amt) og Ingeborg Pedersdatter Lautrup (ca.

1630-1710). Hustruen Ingeborgs fader var Peder Nissøn Lautrup (d.1683) (født og død i Bredevad, Bylderup sogn, Tønder amt). Peder Nissøn Lautrup var søn af Nis Hanssøn (efter 1530 – efter 1604). Han var født i Lovtrup, Uge sogn, Lundtoft herred, Åbenrå amt og døde i Bredevad. Af dette stednavn, Lovtrup, kommer således slægtsnavnet.

I Kong Valdemar den Andens Jordebog (omkring 1230) kaldtes Slogs herred (vest for Lundtoft herred) for Locthorphæreth efter landsbyen Lovtrup (dengang formentlig i Bjolderup sogn), siden hørte Lovtrup til Uge sogn, Lundtoft herred. Det må dog antages, at Lovtrup herred ikke har været helt identisk med Slogs herred.

Lovtrup ligger ved herredsgrænsen (Slogs/Lundtoft) sydvest for Uge, idet grænsen går mellem Lovtrup og Almstrup. Man må derfor slutte, at stedet (og navnet) har haft en væsentlig betydning på et tidligt tidspunkt.

Én af Anna Kirstine Sørensen og Hans Hansen Nissens sønner blev opkaldt efter Anna Kirstines plejefader og fik navnet Johan Lautrup Nissen (f. 1858).

En Nissen-slægts forgreninger

Nissen er et ganske almindeligt navn, især i Sønderjylland. Netop denne Nissen-slægt, som jeg tilhører via min mor, kan med sikkerhed føres tilbage til Martin Nissen (1740-1805), der var født i Jersdal, Bevtoft sogn, men som allerede fra ung var bosat i Søst, Rise sogn. Den følgende generation boede i Søst, mens den herefter følgende generation (min oldefars generation) var knyttet til Havsted. Herfra begyndte slægten at forgrene sig. Det ville derfor være rimeligt at tale om en Søst/Havsted-linie, der har forgrenet sig i tre dele:

Skærlund-grenen; blandt grundlæggerne: Hans Hansen Nissen).

Stednavne bl.a.: Skærlund, Brande, Holstebro, Gadbjerg, Ikast, Billund

Ansager-grenen; blandt grundlæggerne: Hans Peter Nissen:

Mange af slægten har i kortere tid eller permanent været bosat indenfor trekanten: Ølgod – Ansager – Varde, hvilket i dag svarer omtrent til den østlige del af Varde kommune. Det er stednavne som: Ølgod, Ansager, Tarp, Tistrup, Gødsvang, Sig, Hostrup, Øse, Galtho, Gårde, Agersnap, Lindbjerg, Hoddeskov, Haltrup. Lidt udenfor trekanten ligger Urup (øst for Ølgod). Det gælder også Vester Starup mod øst og Faaborg sydøst for Varde.

Wisconsin/Minnesota-grenen (grundlægger: Andreas Frederik Nissen):

Wisconsin/Minnesota- grenens helt primære bosættelsesområde i USA har været et område på begge sider af statsgrænsen mellem Wisconsin og Minnesota, der kan siges at beskrive en trekant: Fra Frederic, Wisconsin, mod sydvest ad en linie via Eureka, Wisconsin, til Minneapolis, Minnesota. Fra Minneapolis mod sydøst til Cambridge, Wisconsin, og herfra mod nordvest tilbage til Frederic. Et center har dog

været de mindre byer Eureka og St.Croix Falls (ved selve statsgrænsen) og området omkring dem.

Dette gælder både Andreas Frederik Nissens og Marie Birgitte Nissens familier. - Indtil videre har kun et par enkelte familier bevæget sig væsentligt uden for dette område, nemlig til Florida.

En Madsen-slægt geografisk fordelt

Madsen-slægtens geografiske fordeling af fødselssteder, bosteder og dødssteder i 5 generationer med Mette Madsens generation som den midterste, kan for de mest hyppige lokaliteter angives med 3 grupperinger:

Skærlund-gruppen (med Skærlund, Brande, Blåhøj, Give, Farre): 75 personer

Brande, Blåhøj og Give sogne i Midtjylland

Galtrup-gruppen (med Galtrup og Tøving):

19 personer

Galtrup sogn på Nordvestmors

Føvling-gruppen (med Føvling, Tobøl, Bobøl, Gesten, Bække, Jordrup, Jerne, Asbo):

19 personer

Et område mellem Esbjerg, Varde og Kolding

Plejebørn og adoptivbørn

Lillie Nissen. – Et plejebarn i Wisconsin

Plejedatteren Lillie (senere kaldet Lillie Nissen) skulle have boet hos Andreas Frederik Nissen og hustruen Karen i Wisconsin (se under: Christian Nissens søskende og i: Udvandrerne) enten fra lille eller først efter forældrenes (Marie Birgitte Nissen og Niels Mortensen) død i 1919. Ifølge denne kilde var Lillie født i 1873 i Illinois. Hun giftede sig med Louis Caufman, og de fik en søn: Lyle Caufman.

Lillie i Wisconsin omkring 1914

Ifølge en anden kilde i min mors familie skulle Lillies oprindelige (eller senere) navn være Hoffman. Men Kaufman/Caufman og Hoffman kan jo let forveksles.

Ingen af teorierne er med sikkerhed dokumenteret.

Hvis fødselsåret var 1873 så var Lillie i 1919 46 år, og 1873 forekommer også at være for tidligt p.g.a. Niels Mortensens alder. Marie Birgitte og Niels Mortensen blev viet i Arnborg d. 21.4.1876. Derfor må udrejsen være sket senere.

Andreas Frederik Nissen og Karen udvandrede først i 1893 til Wisconsin, så fødselsåret 1873 for Lillie kan ikke være rigtigt - af flere grunde.

Ud fra det udaterede foto må hun skønnes at være født mellem 1906 og 1908. I så fald er hun plejedatter/adoptivdatter hos Andreas Frederik og Karen længe før de angivelige forældres død i 1919. Men hun kan naturligvis være født af andre forældre i USA og siden adopteret af Andreas Frederik og har fået hans navn.

Ang. Kaufman-forbindelsen: der har været familier med navnene Kaufman og Kaufman i Illinois, også sådanne, hvor fornavnene Lillie og Louis forekommer samtidig. Men alligevel er det svært at finde en forbindelse til Nissen- eller Mortensen-navnene.

Én mulighed er, at Lillie er født Kaufman, men efter en adoption har fået navnet Nissen.

En anden mulighed er: Lillie Nissen (Iburg) Schmitz, f. 11.3.1908 i Rosalie, Thurston, Nebraska, d. 8.5.2005, begravet på West Cedar Valley Cemetery, Elgin, Antelope County, Nebraska, USA. Det kan udmærket passe på plejedatteren hos Andreas Frederik Nissen. Det ser ud, som om hun først har været gift Iburg og siden Schmitz. Denne Lillie havde en mand, Albert Iburg, og en søn, Paul Eugene Iburg.

Lillie Iburg Schmitz' gravsten

Lillie Nissen Iburg Schmitz havde en mor ved navn Wilhelmina Passarge, faderen var Mathaus/Matthias Nissen, og alle hendes børn fik dette navn, incl. Lillie og incl. et antal halvsøskende. Moderen og faderen var indvandret fra Tyskland, hvilket også omfattede Slesvig på det tidspunkt. Derfor kan der have været en forbindelse mellem de to familier Nissen allerede før udvandringen. Det viser sig faktisk, at Matthias Nissens forældre var fra Bevtoft, der ligger 27 km nord for Havsted, hvor Andreas Frederiks familie boede. I Jersdal, Bevtoft sogn blev Martin Nissen, Andreas Frederiks oldefar, født i 1740.

Dette skal ikke uden videre godtages som den endelige sandhed, kun som et bidrag til løsning af gåden omkring Lillie Nissen.

Stefi. - Et wienerbarn i Skærlund

Stefi (Stefania) var et såkaldt "wienerbarn", der ligesom 20.000 andre, dårligt stillede og ofte underernærede børn fra det krigshærgede Østrig kom på rekreation i danske hjem i perioden 1919 – ca.1923.

Pige med kanin

Et vellykket foto af Stefi med en kanin omkring 1920

I 1920 var der samtidigt 6.000 børn på ophold i Danmark. Det drejede sig om midlertidige ophold på 3-4 måneder. Mange danske familier søgte om forlængelse af plejeperioden, og adskillige ønskede at adoptere børnene.

Familien Christian og Mette Nissen på Gammelgaard i Skærlund havde også åbnet dørene for et sådant østrigsk plejebarn. Stefi ses forevigt på flere billeder, både alene og sammen med familien. Under hendes ophold har børnene i familien været mellem ca. 20 og 29 år gamle.

Thea Kristensen. Et adoptivbarn i Skærlund

I 1890 boede Christian Nissens bror, Peter Johansen Nissen på sin gård i Skærlund, med hustruen Mette Kathrine. Barslund, hvor de boede, omfattede dengang 3 gårde, men området var en del af Skærlund. Peter og Mette Kathrine havde en adoptivdatter: Thea Maren Marie Kathrine Laurine Buk Kristensen (eller Buch Christensen), der var 10 år på det tidspunkt. Ifølge folketællingen var hun født i Brande sogn, åbenbart ca. 1880.

Det viser sig, at Theas moder hed Christine Christensen. Hun var født 16.6.1848 og døde 21.juni 1885 på sygehuset i Vejle. Christine var ved sin død fhv. tjenestepige i Brande og ugift (rettere skilt fra Lars Paulsen, som hun blev gift med den 10.4.1869 i Brande). Sammen med Lars Paulsen fik hun en datter: Kirstine Poulsen (f. 22.2.1870 i Skarrild). Sammen med Niels Iversen (ugift) fik hun en datter: Maren Boch Christensen (f. 25.5.1875 i Brande). Herefter fik Christine Christensen sammen med Jørgen Iversen (ugift) en datter: Thea Marie Katrine Laurine Bok Kristensen, f. 27.6.1879 i Brande sogn, døbt 17.8.1879. Ved Theas dåb var Christine fraskilt og bosat på Uhre Mark ved Brande. Udlagt barnefader var ungkarl Jørgen Iversen fra Jerlev ved Vejle. Moderen tjente på det tidspunkt i Vemmelund, Give sogn.

Efternavnet staves både Buk, Buch, Bok og Boch. Hvilket der er korrekt er uvist. Det er også uvist, hvorfra navnet kommer.

Men det viser sig altså, at Thea formentlig aldrig har kendt sin far, og at hendes mor havde været død i 5 år, da Thea nævnes i folketællingen i 1890 som adoptivbarn i Skærlund.

Kirstine Marie Bentsen

Christian Nissens forældre, Hans Hansen Nissen og Anna Kristine boede 1.2.1890 på Toftegaard i Skærlund sammen med adoptivdatteren Kirstine Marie Bentsen (10 år), datteren Josine Margrethe Hansen, svigersønnen Rasmus Hansen, Josine og Rasmus' børn: Laurs og Thomasine samt en tjenestepige.

Kirstine Marie Bentsen er også nævnt (som Bensen) i husstanden i 1880 i Hjøllund ved Arnborg, hvor Hans Hansen Nissen boede tidligere, og hvor Kirstine Marie var født. Ved folketællingen 1.2.1880 var hun under 1 år, så hun kan være født i 1879 eller 1880 og er altså blevet adopteret straks efter fødslen.

Anna Kirstine Sørensen og dennes søster Maria Kirstine Sørensen

Navnet Lautrup, også skrevet Loutrup/Lovtrup, der er et efternavn, kom ind i familien Nissen via gårdejer Johann Lautrup i Havsted, Ravsted sogn. Hos denne og hans hustru Sinnet Maria, f. Petersen (1779-1862), var min oldemor Anna Kirstine Sørensen og dennes søster Maria Kirstine Sørensen plejebørn ifølge folketællingen for Ravsted sogn i 1840. Deres mor, Johanne Matzdatter, døde i 1828, da pigerne var hhv. 2 og knap 4 år.

Julius Peter Jensen

I 1860 boede på en gård i Havsted ægteparret Hans Hansen Nissen med 7 børn, hvorunder Johan Lovtrup Nissen, samt en plejesøn: Julius Peter Jensen, samt Sinnet Marie Lovtrup, f. Petersen, aftægtskone og enke, 81 år.

Abelone Hansen

Abelone Nissen, gift Hansen (min mors kusine), fødte den 13.9.1908 en datter, der også fik navnet Abelone. Men den 19. november 1908, altså 2 måneder efter denne første fødsel, døde moderen. Theodor Emil Hansen og Abelone havde kun hinanden i 14 måneder. Hustruens ulykkelige død har åbenbart fået Theodor til at opgive det hele. I sin sorg valgte han at forlade Danmark for at søge lykken andetsteds, og valget faldt på Canada. Imidlertid efterlod han datteren Abelone, der blev sat i pleje hos sin morfar, Hans Peter Nissen. Siden blev Abelone gift med grosserer Richardt Schmalfeldt fra Odense, med hvem hun fik en datter i 1935.

Anna Aase Kristine Hansen

var adoptivbarn af Laurids Hansen (1884-1946) (min mors fætter).

Under Laurids Hansens 1.ægteskab med Anna Kathrine Hansine Hansen opgives ved folketællingen 1925 et barn: Anne Aase Kristine Hansen, f. 11.10.1923 i København, på Rigshospitalet, døbt 4.11.1923 i Nyborg kirke, dvs. et adoptivbarn.

Ved dåben skrev man navnet Aase Nielsen. Moderen var den ugifte Ane Katrine Nielsen af Nyborg.

I 1930 er Anne Aase Kristine også nævnt i Hoddeskov. Derimod er adoptivmoderen, Anna Kathrine, fraværende, idet hun er indlagt på Statshospitalet i Sønderborg.

Anne Aase blev konfirmeret 3.10.1937 i Hodde.

I 1940 er det noteret, at Anne Aase er fraværende fra hjemmet i Hoddeskov, idet hun var elev på Ølgod Efterskole.

Kristine (Ninna) Nissen, f. Thomsen, adoptivnavn Poulsen Terkelsen (1899-1991)

Christian Nissens søn, Thomas Nissen, (min morbror) blev gift med Kristine ("Ninna") Poulsen Terkelsen (27.2.1899-26.4.1991) fra Egtved

sogn. Hun var således min tante, men jeg har aldrig kaldt hende andet en "moster Ninna". For det første lyder "moster" jo mere kærligt end "tante", og desuden var det på den jyske dialekt, man talte i barndommen, simpelthen unaturligt at bruge ordet "tante" – hvis men overhovedet kendte det.

Ninnas biologiske forældre var bolsmand Jens Madsen Thomsen (f. 1870) og Else Petersen Lind (1874-1907) i Egtved Skov.

Ninna blev adopteret af sognefogeden i Egtved, Terkel Poulsen Terkelsen (f. 1863) og hustru Oline Kirstine Terkelsen, f. Andersen (f. 1865) på Egtved Mark. Adoptionsbevillingen er dateret d. 3.6.1919. - Det fulde navn før adoption: Kristine Thomsen. - Navn efter adoption: Kristine Poulsen Terkelsen. Kaldenavn: Ninna. – Kilden til disse data er Kirkebogen for Egtved sogn 1899 samt dåbsattesten.

Ninna var født i Egtved Skov i Egtved sogn d. 27.februar 1899 og døbt i Egtved kirke d. 23.april 1899.

Ifølge en kilde i familien menes det, at Ninna blev bortadopteret i 8-års alderen. Men på adoptionsbevillingen står årstallet 1919, så først fra det tidspunkt var hun formelt adopteret. 8-årsalderen passer med det år, hvor Ninnas biologiske mor døde, nemlig 1907.

Som adoptivbarn fik hun adoptivfaderens mellemnavn og efternavn: Poulsen Terkelsen. Dennes fornavn og mellemnavn gik videre til Thomas' og Ninnas søn: Terkel Poulsen Nissen. – Desuden gik adoptivmoderens fornavn, Oline, videre til Ninnas datter, Anna Oline Nissen (siden Albrechtsen).

Ved folketællingen 1906 for Egtved sogn optræder hele familien Jens Madsen Thomsen med alle 6 børn.

Ninnas mor, Else Lind, døde i 1907 som 33-årig. I en periode på 9 år fødte hun 6 børn, dvs. i gennemsnit 1 barn hver 18. måned. Hun har formentlig været udslidt på den ene og den anden måde. Det er vel forståeligt, at manden ved hustruens død har set det som en stor opgave at opfostre 6 børn, hvoraf den ældste i 1907 var 13 og den yngste 4 år. Dog kunne de to ældste drenge, født 1894 og 1896, vel kort tid efter komme ud at tjene for at bidrage til husholdningen.

Ninnas søskende var:

Jeppe Lind Thomsen, f. 18.9.1894.

I 1906 er han anført som dattersøn af Jeppe Pedersen Lind og Kirstine Lind, f. Hansen, hos hvem han bor som det eneste barn. De bor på matr.nr. 12 b i Egtved Skov. Mærkeligt nok er han ved samme tælling også registreret som boende sammen med den øvrige familie: forældrene og alle 6 børn sammen (på et andet matrikelnummer i Egtved Skov (1 d).

Ved folketællingen i 1911 (efter moderens død) er han igen anført som fastboende (plejebarn) hos Jeppe Pedersen Lind i Egtved Skov. Han var da lærling ved kolonialhandel. Senere bosatte han sig i Århus med hustru og en søn.

Thomas Hansen Thomsen, f. 16.9.1896. I Folketællingen 1911 for Randbøl optræder han som tjenestedreng hos Peder Jepsen Brodersen, landmand, der ligesom Thomas var født i Egtved. – Thomas blev konfirmeret i Randbøl kirke 2.4.1911. Det bekræftes ved den lejlighed, at han tjente hos Peder Brodersen i Daldover (ved Randbøldal).

Ane Kirstine Katrine Thomsen, f. 2.3.1898, gift med Anders Jensen. Deres søn Laurids Jensen udrejste til England, hvor han døde aug. 1970 i Lambeth.

Agnete Cecilie Thomsen, f. 20.3.1901. – Døbt 8.4.1901.

Hans Thomsen, f. 2.12.1903.

Hans blev ved folketællingen i 1916 for Ødsted sogn talt som værende plejebarn hos smedesvend Hans Kristian Nikolai Hansen og hustru Kirsten Sofie Hansen, f. Pedersen, boende på Damhus i Ødsted sogn, Vejle amt. Ødsted ligger sydvest for Vejle og er et østligt nabosogn til Egtved. Hans var formelt adopteret af Hans og Kirsten Hansen i 1907 i henhold til kgl. tilladelse af 12.10.1907. Herved fik han tilladelse til at bære adoptivfaderens navn, således: Hans Thomsen Hansen (således

refereret i Kirkebog for Egtved sogn 1892-1931). Moderen døde d. 11. maj 1907. Ved adoptionen, altså tre år efter førnævnte folketælling, var adressen ændret til Spjarup i Egtved sogn. - Hans uddannede sig som gartner og havde et gartneri mellem Fredericia og Kolding, måske Erritsø.

Ninna blev konfirmeret 5.okt. 1913 i Egtved kirke. Hendes navn opgives som Kristine Thomsen og under forældre angives hendes biologiske forældre. Ninnas adresse angives som (ejendommen) Hedelykke, Egtved Mark, hvorimod forældrenes adresse er Egtved Skov.

Oversigt over folketællinger (FT) der omtaler Terkel Poulsen Terkelsen og hustru Oline Kirstine Andersen af Egtved mark sammen med eller uden Ninna:

FT 1890 Egtved: Forældrene Poul og Maren Terkelsen er registreret sammen med 2 børn: Terkel Poulsen Terkelsen og Maren Terkelsen

FT 1901 Egtved: Her er familien Terkel Terkelsen anført som barnløst ægtepar, manden landmand. En forpagter hed Hans Bruhn.

FT 1906: Poul og Maren Terkelsen (forældrene) er registreret alene. Poul var graver og klokker. Husejer. - Terkel Poulsen Terkelsen, gårdejer, og hustruen er registreret uden børn men med 6 ansatte (tjenestetyende: fodermester, forkarl, andenkarl mv). Gården hedder "Hedelykke" matr nr. 9 e.

FT 1911: I skema nr. 14 anføres Ninna under sit fødenavn: Kristine Thomsen, boende som plejebarn hos: Therkild Poulsen og Oline Poulsen på gården Hedelykke, matr nr 9 e. – Desuden er der 6 tjenestefolk.

FT 1916: Her ses: Therkel Poulsen f. 9.9.1862, og Oline Poulsen, f. 12.1.1865 samt Ninna Thomsen, f. 7.2.1900 (noget forkert), der her betegnes som "ung pige i huset", altså en slags tjenestepige, men **ikke** som "tyende" (hvoraf der er 5), ej heller som adoptivdatter. Det er første gang, at navnet Ninna ses. Stadig bruges det oprindelige efternavn: Thomsen. Familien bor på Egtved Mark. Matrikelnummeret opgives som: 9 e.

Terkel P. Terkelsen er altså på en måde gået tilbage til anvendelsen af patronym (fadersnavn) alene.

FT 1921: Her finder vi på Egtved Mark: Terkel Poulsen og Oline Poulsen med Ninna Poulsen. Her betegnes hun som: barn. Efter adoptionen i 1919 bærer hun nu adoptivfaderens navn. - 5 personer var tyende i 1921.

FT 1925: Som i 1921 ses på matr.nr. 9 e: Terkel Povlsen, Oline Povlsen og Nina Povlsen (Nina med ét n), betegnet som barn – samt 5 tjenestefolk.

Vielsen i 1929:

Ved Ninnas vielse til Thomas Nissen i Egtved kirke d. 1.6.1929 skrives Ninnas navn som Kristine Poulsen Terkelsen dvs. med adoptivfaderens fadersnavn og hans efternavn. Adoptionsbevillingen fra 3.6.1919 nævnes, og Terkel Terkelsen omtales som sognefoged. Ved vielsen var flg. vidner: Brudgommens mor (altså Mette Madsen) og brudens forældre (dvs. adoptivforældrene).

Efter brylluppet flyttede Ninna ind som husmor og siden moder på Gammelgaard i Skærlund. Ved siden af fungerede hun som organist i Skærlund kirke. Der var også et stueorgel i hjemmet på Gammelgaard.

Engang – vist i 1970-erne - fik en af Ninnas søstre, Ane Kirstine (på det tidspunkt enke), kontakt til hende i Skærlund. De to søstre besøgte herefter hinanden ganske tit – fra 1970-erne og frem. Så det endte alligevel med, at Ninna fik en nærmere forbindelse til sin oprindelige familie.

Kilder og litteratur

DanishFamilySearch.dk

Rigsarkivet. Arkivalier online. (sa.dk)

Kirkebøger for sognene: Brande, Tersløse, Ølgod, Vester Nebel, Ansager, København Trinitatis, Tistrup, Ravsted, Skælskør, Arnborg, Hanning, Hunderup, Tørring, Galtrup, Erslev, Durup, Øster Jølby, Nykøbing Mors, Blåhøj, Filskov, Grindsted, Hodde, Nyborg, Ribe Domsogn, Ribe Sct. Catharina sogn, Assing, Vorgod, Dølby, Hem, Egtved, Ødsted, Randbøl, Veerst, Bække, Finderup, Nyborg, Odense Skt.Knuds Sogn

Folketællinger for sognene: Brande, Galtrup, Ravsted, Ølgod, Vester Nykirke, Ansager, Tistrup, Hodde, Vester Starup, Assing, Vorgod, Randbøl, Ødsted, Egtved, Hellerup, Århus, Hoddeskov

Andre folketællinger:

United States Federal Census: 1910, 1940

Twelfth Census of The United States. 1900

Thirteenth Census of The United States. 1910

Valglister:

Canada Elections Act. Rural preliminary list of electors.

Electoral district of Brandon-Souris. 1972

Borough of Lambeth. Norwood. Tulse Hill. Oct. 10. 1954

Passagerlister:

Out-Going Passengers. Ship: Samaria. Owner: The Cunard Steamship Company Limited. Date of departure: 6th May 1955. To: Quebec. From: Southampton

Manifest of Outward-Bound Passengers (Aliens). From New York to Antwerp. By ship: Blommelsdijk. Dec. 14 1955

Vielsesregistre:

Marriages registered in July, August and September 1952. Kensington, London, England

Geodatastyrelsen: Historiske kort på nettet (<https://hkpn.gst.dk/>)

Matrikelkort: Skærlund, Brandholm, Tørring, Egtved

Sognekort: Brande, Tørring, Egtved

Andre kort:

Amtskort: Ribe

Google Maps (maps.google.com)

MyHeritage.dk

Ancestry.com

Canadiske nekrologer 1997-2017

United States World War I Draft Registration Cards, 1917-1918

United States World War II Draft Registration Cards, 1942

Find a Grave (www.findagrave.com)

Arkiv.dk

Wikimedia Commons (<https://commons.wikimedia.org>)

Edmonton Journal, Edmonton, Alberta, Canada. 2010

The Brandon Sun. Friday June 16 1971. Page 14

Alice og Jørgen Steens Jakobsen: Vort slægtsregister
(<http://jsja.dk/genealogi/index.php>)

Kristensen, Marius: Bebyggelsesnavne fra ældre tid i Ribe amt. (Fra Ribe Amt. 1935. S.579-596)

Søndergaard, Steffen: Markering af 100-året for bygmester Peder Holden Hansens død (Fra Ribe Amt. 1984. S. 666-669)

Kühl, Jørgen og Jens Ødegaard: Dansksindede sønderjyske krigsdeltagere og faldne i Første Verdenskrig

Hejbøl, Jeppe: Ansager sogns historie. Ansager, 1940

Daae, Aagaat: Slægten Wensel. Familie-optegnelser meddelte ved Aagaat Daae. (Personalhistorisk Tidsskrift. 6. V. Kbh., 19?. S. 76-94)

Møller Kristensen, J.: Galtho i Tistrup sogn som herregård. S. 488-490

Vester Nebel kirke (Danmarks Kirker. Ribe Amt.)

Dansk Skole-Stat. Bd. 1, 2 og 4. Kbh., 1934

Træk af Tørring Sogns Historie. 1933

Sørensen, Frode: En vestjysk friskole og dens forhistorie.

Uhd. N.H.: Et Aarhundredes Fremskridt. Den økonomiske Udvikling i Ølgod og Ansager Sogne 1800-1903.

Jørgensen, Bent: Dansk Stednavneleksikon. Jylland, sydlige del. Fyn med omliggende øer. Kbh, 1983

Gårdhistorie. Hæfte nr. 7, del 1-2: Skærlund og Brogård / samlet og bearbejdet af Kristian Pedersen. - [1992]. – 79, 102 sider

Brande sogns historie. Del 1 og 2. Brande (1942). 552 s. - Del 1 skrevet af T. Bundgaard Lassen. Del 2 skrevet af Lars Nielsen.

Ribe Stifts Beskrivelse. Indberetninger fra Stiftets Præster til Dr. O. Worm (Danske Samlinger. 2.række. Bind 4. S. 1-125)

Nicolay Jonge: Kongeriget Danmarks chorografiske Beskrivelse. København, 1777

Trap, J.P.: Kongeriget Danmark. 1.udg. 1860

Trap, J.P.: Kongeriget Danmark. 3.udg. Bd.5. 1904

Trap: Danmark. 3.udg. Bind 5 (Ribe amt)

Dansk Biografisk Leksikon

Trap:

Statistisk-topographisk Beskrivelse af Hertugdømmet Slesvig ved J. P. Trap. København, 1864

Trap, J.P.: Statistisk-topographisk Beskrivning af Danmark ved J. P. Trap. København, I Commission hos Boghandler G. E. C. Gad. Trykt ved N. H. Stenderup. 1860

Sundbo, Arne: Fra Ansager, Grindsted og Grene sogne. (Fra Ribe Amt. 1959. S.556-577)

Mundtlige kilder:

Thomas Nissen, Skærlund
Hans Andersen, Kongsbjerg
Wenzel Nissen, Galtho